

सन २०२०-२१ मध्ये कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांकरिता भात पड क्षेत्रामध्ये कडधान्याचे उत्पादन वाढविण्यासाठी (TRFA- Pulses) सर्वसाधारण प्रवर्गाचा रु.१०३०.५० लाख निधी वितरीत करणेबाबत

महाराष्ट्र शासन
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : राअसुअ-२०२०/प्र.क्र.७३/४अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : २६ ऑक्टोबर, २०२०

संदर्भ:-

१. कृषी व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०१७/प्र.क्र.३१/१७-अ, दि.१९/०४/२०१७
२. वित्त विभागाचा शासन निर्णय क्र.अर्थसं-२०२०/प्र.क्र.६५/अर्थ-३, दि.०४ मे.२०२०
३. वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२०/प्र.क्र.६४/अर्थ-३, दि.१६ एप्रिल, २०२०
४. कृषि भारत ,व शेतकरी कल्याण मंत्रालय कृषि ,सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग ,सरकार यांचे पत्रFile No. २-१६/२०२०-NFSM (FTS: ८३२७७), Dt.२०/०५/२०२०
५. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र. असुअ-२०२०/प्र.क्र.३२/४-अ, दि.२८/०५/२०२०
६. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र. असुअ-२०२०/प्र.क्र.३२/४-अ, दि.०१/१०/२०२०
७. कृषी आयुक्तालयाचे पत्र क्र.comm./Extn-१/NFSM/TRFA/F.NO.१५/१९६७३/२० दि.२०/०८/२०२०
८. कृषि सहकार व शेतकरी कल्याण ,विभागभारत सरकार यांचे ,कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय , पत्र File No. २-३१/२०१८-NFSM (Pt) Dt.०९/०९/२०२०
९. कृषी आयुक्तालयाचे पत्र क्र.कृआ/विप्र.१/राअसुअ/TRFA/प्र.क्र.१५/२०/२१९७२, दि.११/०९/२०२०
१०. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र. राअसुअ-२०२०/प्र.क्र.६२/४-अ, दि.०१/१०/२०२०
११. कृषि सहकार व शेतकरी कल्याण ,विभागभारत सरकार यांचे ,कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय , पत्र File No. २-३१/२०१८-NFSM (Pt) Dt.२८/०९/२०२०
१२. कृषी आयुक्तालयाचे पत्र क्र.कृआ/विप्र.१/राअसुअ/निवि२०-२१/प्र.क्र.०९/२४४७७, दि.०६/१०/२०२०

प्रस्तावना :-

राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान सन २०२०-२१ अंतर्गत अन्नधान्य पिकांकरिता केंद्र शासनाने दि. २०/०५/२०२० रोजीच्या पत्रान्वये ₹ २३३८९.२३० लाख इतक्या वार्षिक कृती आराखड्यास मंजूरी प्रदान केलेली आहे. कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमिवर वित्त विभागाच्या दि.०४/०५/२०२० च्या शासन निर्णयातील मुद्दा क्र.२ नुसार राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान - अन्नधान्य पिकांकरिता दि.२८/०५/२०२० व दि.०१/१०/२०२० च्या शासन निर्णयान्वये एकूण ₹ १३८१३.३४ लाख रकमेचा पिकनिहाय वार्षिक कृती आराखड्यास खालीलप्रमाणे प्रशासकीय मान्यता प्रदान केलेली आहे.

(रु.लाख)

अ.क्र	पिक	शा.नि. दिनांक २८.०५.२०२० अन्वये मंजूर कृती आराखडा			शा.नि. दिनांक ०१.१०.२०२० अन्वये मंजूर कृती आराखडा			एकूण मंजूर कृती आराखडा		
		केंद्र	राज्य	एकूण	केंद्र	राज्य	एकूण	केंद्र	राज्य	एकूण
१	भात	१९८.४४	१३२.३०	३३०.७४	१३९.५५	९३.०३	२३२.५८	३३७.९९	२२५.३३	५६३.३२
२	गहू	११९.७९	७९.८६	१९९.६५	३८.९१	२५.९४	६४.८५	१५८.७०	१०५.८०	२६४.५०
३	कडधान्य	३६३३.१२	२४२२.०८	६०५५.२०	१६२१.४७	१०८०.९८	२७०२.४५	५२५४.५९	३५०३.०६	८७५७.६५
४	भरड धान्य (मका)	१५३.००	१०२.००	२५५.००	१४०.४९	९३.६६	२३४.१५	२९३.४९	१९५.६६	४८९.१५
५	पौष्टिक तृणधान्य	६६०.००	४४०.००	११००.००	१५८३.२३	१०५५.४९	२६३८.७२	२२४३.२३	१४९५.४९	३७३८.७२
एकूण		४७६४.३५	३१७६.२४	७९४०.५९	३५२३.६५	२३४९.१०	५८७२.७५	८२८८.००	५५२५.३४	१३८१३.३४

केंद्र शासनाने सन २०२०-२१ मध्ये राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांकरिता भात पड क्षेत्रामध्ये कडधान्याचे उत्पादन वाढविण्यासाठी (TRFA- Pulses) संदर्भ क्र.८ येथील पत्रान्वये दि. ०९/०९/२०२० च्या पत्रान्वये एकूण रु.१२७३.८० लाख रकमेच्या कृती आराखड्यास मंजूरी दिली आहे. त्यास संदर्भ क्र.१० येथील दि. ०१/१०/२०२० च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे.

केंद्र शासनाच्या संदर्भ क्र.११ येथील दि.२८/०९/२०२० रोजीच्या पत्रान्वये सन २०२०-२१ करिता राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांकरिता भात पड क्षेत्रामध्ये कडधान्याचे उत्पादन वाढविण्यासाठी (TRFA- Pulses) रु.६१८.३० लक्ष इतका निधी उपलब्ध करून दिला आहे. त्यानुसार कृषि आयुक्तालयाच्या मागणीप्रमाणे केंद्र व राज्य हिस्स्याचा आवश्यक निधी वितरीत करण्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे-

शासन निर्णय:

- सन २०२०-२१ करिता कृषी उन्नती योजना -राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांकरिता भात पड क्षेत्रामध्ये कडधान्याचे उत्पादन वाढविण्यासाठी (TRFA- Pulses) सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता केंद्र व राज्य हिस्स्याचा एकूण ₹१०३०.५० लाख (रुपये दहा कोटी तीस लाख पन्नास हजार फक्त) निधी या शासन निर्णयान्वये आयुक्त (कृषी) पुणे, यांना अर्थसंकल्पित वितरण प्रणालीद्वारे उपलब्ध करून देण्यात येत आहे, सदर निधीपैकी केंद्र व राज्य हिस्स्याच्या वितरीत निधीचे विवरण पुढीलप्रमाणे -

(रु.लाख)

राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- अन्नधान्य पिके	सर्वसाधारण प्रवर्ग		एकूण वितरीत निधी
	केंद्र हिस्सा (६०%)	राज्य हिस्सा (४०%)	
	६१८.३०	४१२.२०	१०३०.५०

- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांकरिता भात पड क्षेत्रामध्ये कडधान्याचे उत्पादन वाढविण्यासाठी (TRFA- Pulses) उपलब्ध करून देण्यात आलेला केंद्र हिस्स्याचा ₹६१८.३० लाख (रुपये दहा कोटी अठरा लाख तीस हजार फक्त) निधी व राज्य हिस्स्याचा ₹४१२.२० लाख (रुपये चार कोटी बारा लाख वीस हजार फक्त) निधी खालील लेखाशिर्षांतर्गत सन २०२०-२१ करिता अर्थसंकल्पित करण्यात आलेल्या तरतुदीतून खर्ची टाकावा.

केंद्र हिस्साचे लेखाशिर्ष	राज्य हिस्साचे लेखाशिर्ष
मागणी क्रमांक डी-३ २४०१- पीक संवर्धन (००) (१०२) अन्नधान्य पिके (००) (२५) कृषी उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-अन्नधान्य पिके (केंद्र हिस्सा ६०%) (केंद्र पुरस्कृत योजना) (२४०१ ४६१४)(योजनांतर्गत) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक डी-३ २४०१- पीक संवर्धन (००) (१०२) अन्नधान्य पिके (००) (३३) कृषी उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-अन्नधान्य पिके (राज्य हिस्सा ४०%) (केंद्र पुरस्कृत योजना) (२४०१ A२३४) (योजनांतर्गत) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य

३. शासन निर्णयान्वये राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांकरीता भात पड क्षेत्रामध्ये कडधान्याचे उत्पादन वाढविण्यासाठी (TRFA- Pulses) उपलब्ध करून दिलेल्या एकूण ₹ १०३०.५० लाख निधी संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी PFMS प्रणालीद्वारे जिल्हा निहाय वितरीत करावा.
४. सन २०२०-२१ मध्ये राज्यात सदर अभियानाची अंमलबजावणी व सनियंत्रण करण्याच्या दृष्टीने निधी आहरण व वितरण करणेसाठी पुढीलप्रमाणे नियंत्रण तसेच आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

अ. क्र.	स्तर	नियंत्रण अधिकारी	आहरण व संवितरण अधिकारी
१	आयुक्तालय स्तर	आयुक्त (कृषि), कृषी आयुक्तालय, पुणे	सहाय्यक संचालक (लेखा-१) कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे.
२	जिल्हा स्तर	संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी	संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी कार्यालयातील लेखाधिकारी

५. या शासन निर्णयान्वये उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या निधीचा तात्काळ विनियोग करण्यात यावा तसेच निधी विनियोगाच्या अनुषंगाने संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी वेळोवेळी उपयोगिता प्रमाणपत्र शासनास सादर करावे. सदर उपयोगिता प्रमाणपत्राच्या आधारे सचिव (कृषी) यांच्या स्वाक्षरीने सदर निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र केंद्र शासनास निर्गमित करण्यात येईल.
६. हा शासन निर्णय वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२०/प्र.क्र.६४/अर्थ-३, दि.१६ एप्रिल, २०२० नुसार विहीत केलेल्या अटीची पूर्तता होत असल्याने तसेच, सदर परिपत्रकानुसार या विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२०१०२६१६२१५०६१०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(महावीर झेंडगे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति:-

१. मा. मंत्री (कृषि)यांचे स्वीय सहायक ,मंत्रालय, मुंबई.
२. मा. राज्य मंत्री (कृषि) यांचे स्वीय सहायक ,मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.विरोधी पक्ष नेता ,विधानसभा ,विधानमंडळ सचिवालय ,मुंबई
४. मा.विरोधी पक्ष नेता ,विधानपरिषद ,विधानमंडळ सचिवालय ,मुंबई
५. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
६. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग ,मंत्रालय, मुंबई
८. सचिव (कृषि) ,कृषि व पदुम विभाग ,मंत्रालय, मुंबई.
९. आयुक्त (कृषी), कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१०. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, अकोला.
११. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषी आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे.
१२. सर्व विभागीय कृषी सहसंचालक
१३. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी
१४. महालेखाकार (स्थानिक निकाय लेखा परिक्षा व लेखा), मुंबई.
१५. महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपुर
१६. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपुर
१७. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य
१८. सहायक संचालक (लेखा-१), कृषी आयुक्तालय, पुणे
१९. वित्त विभाग (कार्या. व्यय-१ / अर्थसंकल्प - १३), मंत्रालय, मुंबई
२०. निवड नस्ती-४अ